

ДНЕВНИК

За многе и медијална плата недостижна

<https://www.dnevnik.rs/ekonomija/naslovi/za-mnoge-i-medijalna-plata-nedostizna-01-12-2020>

Просечна зарада запослених у Србији је у септембру, по подацима Републичког завода за статистику, била 59.698 динара и за 1.185 динара је била виша од плате исплаћене месец раније.

Када је реч о медијалној заради, коју заправо зарађује око половине укупно запослених у Србији, у септембру је била 45.817 динара, а и у тој коверти било је више новца – али је разлика у односу на августовска примања свега 81 динар.

У септембру је највишу и најнижу зараду по делатностима раздвајало 83.227 динара, односно замало две медијалне плате, па је потпуно јасно да многи запослени у Србији зарађују далеко мање од просека јер је медијална зарада незнатно увећана, те је много оних који не зарађују ни ту плату, а оних који имају примања готово три пута већа од просечних је мало. Наиме, просечна плата добија се на основу свих зарада исплаћених у току једног месеца, а израчунава на основу односа обрачунатих зарада и броја запослених.

120.106 динара просечна зарада у делатности информисања и комуникације

Већ неколико месеци не мења се статистика везана за број делатности у којима је зарада изнад републичког просека, као ни оних које су далеко испод њега. Тако је и у септембру, од укупно 19 делатности за које РЗС објављује податке, просечна нето зарада у осам била виша од републичког просека, а у 11 делатности мања. Не мења се већ дуго ни статистика везана за број делатности у којима су зараде ниже од медијалне зараде јер их је и даље две.

Само у једној делатности просечна зарада у септембру прескочила је износ од 100.000 динара: у делатности информисања и комуникације она је била 120.106 динара. У две делатности просечне зараде биле су изнад 95.000 динара – у финансијским делатностима и делатности осигурања – 98.846, а потом у делатности снабдевање електричном енергијом, гасом и паром – 96.797. У све три делатности зараде су веће него у августу – а у коверти је било око 3.000 динара више.

36.879 динара просечna зарада у делатности услуге смештаја и исхране

Најнижа септембарска просечна нето зарада била је 36.879 динара и исплаћена је у делатности услуге смештаја и исхране, која је и даље једина у којој су зараде мање од 40.000 динара. У септембру је у тој делатности просечна зарада била виша око 600 динара него месец раније. Иако се раст просечне зараде у септембру одразио на све делатности, повећање није било толико да у две делатности просек прескочи 50.000 динара. Испод тог износа су, у просеку, зарадили и запослени у делатности уметност, забава и рекреација – 48.832 динара, те трговини на велико и мало и поправци моторних возила – 48.696.

Знатна разлика

Када се погледају само зараде, потпуно је јасно зашто они који траже посао радије као послодавца виде правна лица него предузетнике. Наиме, плате су много боље у правним лицима, а разлика у примањима у септембру је била 32.021 динар, односно они који су запослени код предузетника морају да раде два месеца да би стигли једну плату запослених у правним лицима. Просечна плата запослених у правним лицима тог месеца била је 63.781 динар, а они који раде код предузетника су, у просеку, зарадили 31.760.

Просечна зарада виша од 100.000 динара у септембру је исплаћена у седам области. Највише су, у просеку, зарадили запослени у рачунском програмирању, консултантским и с тим повезаним делатностима – 160.980 динара, а следе зараде у ваздушном саобаћају – 152.234. У области производња дуванских производа септембарска зарада била је 128.753 динара, у области научно истраживање и развој 118.667, а у области финансијских услуга, осим осигурања и пензионих фондова – 110.396. Запослени у експлоатацији сирове нафте и природног гаса зарадили су 100.809 динара, док је у услужним делатностима у рударству и геолошким истраживањима септембарска зарада била 101.143.

Плате мање од 40.000 динара у септембру су исплаћене запосленима у неколико области, а најмање новца зарадили су запослени у области остале личне услужне делатности – 34.886 динара. Свега 25 динара више исплаћено је, у просеку, у области туристичке агенције, тур-оператери и резервације – 34.911, а они који раде у области припреме и послуживања хране зарадили су 35.036 динара. У области прерада дрвета и производи од дрвета, осим намештаја, септембарска зарада била је 36.044 динара, области поправка рачунара и предмета за личну употребу – 37.804, а производњи одевних предмета – 38.877.

BETA/TANJUG

Republički zavod za statistiku priznao: Pad BDP 1,4 odsto

<https://nova.rs/vesti/biznis/republicki-zavod-za-statistiku-priznao-pad-bdp-14-odsto/>

Realni pad bruto domaćeg proizvoda (BDP) Srbije u trećem kvartalu ove godine, u odnosu na isti period prethodne godine, iznosio je 1,4 odsto, saopštio je Republički zavod za statistiku. Rast BDP-a u odnosu na prethodni kvartal bio je 7,4 odsto.

Posmatrano po delatnostima, u trećem kvartalu 2020. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, realni pad bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru građevinarstva (18 odsto), sektoru trgovine na veliko i malo i popravke motornih vozila, saobraćaja i skladištenja i usluga smeštaja i ishrane (3 odsto) i sektoru stručnih, naučnih, inovacionih i tehničkih delatnosti i administrativnih i pomoćnih uslužnih delatnosti (7,9 odsto).

Rast bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru industrije i snabdevanja vodom i upravljanja otpadnim vodama (3,2 odsto) i sektoru informisanja i komunikacija (šest odsto).

Pad BDP-a Srbije u drugom kvartalu ove godine iznosio je 6,4 odsto u odnosu na isti period godinu ranije, a u prvom kvartalu rast BDP-a je bio pet odsto.

TANJUG/NOVA.RS

Desetomesečni izvoz manji za 5,2 odsto nego lani

<https://nova.rs/vesti/biznis/desetomesečni-izvoz-manji-za-52-odsto-nego-lani/>

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmena Srbije u periodu januar-oktobar 2020. iznosila je 32,47 milijardi evra, što je pad od 4,8 posto u odnosu na isti period prošle godine, pri čemu je izvoz opao za 5,2 odsto, a uvoz za 4,5 procenata, prema današnjim podacima Republičkog zavoda za statistiku.

U posmatranom periodu je izvezeno robe u vrednosti od oko 13,86 milijardi evra, a uvezeno za 18,61 milijardu, što daje deficit od 4,75 milijardi evra, koji je manji za 2,6 posto u odnosu na uporedni lanjski period.

Pokrivenost uvoza izvozom je skliznula na 74,5 procenata sa prošlogodišnjeg nivoa od 75 odsto.

Izraženo u dolarima, ukupna robna razmena sa svetom je tokom 10 meseci iznosila 36,70 milijardi, što je pad od 4,1 posto na godišnjem nivou. Izvoz je bio vredan 15,67 milijardi dolara, za 4,4 procenata manje nego u istom periodu 2019, a uvoz robe je vredeo 21,03 milijarde dolara, što je za 3,8 manje nego lani.

Opao je i deficit za 2,3 procenata, na 5,35 milijardi dolara.

Najveće učešće u izvozu Srbije imao je Region Vojvodine (35,6%) a u uvozu Beogradski region (48,4%).

Spoljnotrgovinska robna razmena je bila najveća sa zemljama sa kojima Srbija ima potpisane sporazume o slobodnoj trgovini. Zemlje članice Evropske unije činile su 61,2 odsto ukupne razmene.

Najveći spoljnotrgovinski partner, pojedinačno, bila je Nemačka u koju smo izvezli robu u vrednosti 1,78 milijardi evra, a uvezli za 2,52 milijarde.

Drugi najvažniji trgovinski partner su bile zemlje CEFTA, sa kojima smo ostvarili suficit od 1,54 milijarde evra. Vrednost izvoza robe na tržišta CEFTA iznosila je od januara do kraja oktobra 2,26 milijarde evra, dok je uvoz iznosio 712,2 miliona evra. Pokrivenost uvoza izvozom je 317,5 procenata.

Kada je reč o mesečnim spoljnotrgovinskim podacima, robni izvoz Srbije u oktobru je porastao na godišnjem nivou za 2,3 procenta, na 1,65 milijardi evra, dok je uvoz opao za 2,7 odsto, na 20,9 milijardi.

U odnosu na septembar ove godine, prema sezonalnim podacima, izvoz je oktobru porastao za 3,7 posto, a uvoz je bio manji za 1,2 procenta.

Pored frilensera, porez će plaćati i gastarbajteri?

<https://nova.rs/vesti/pored-frilensera-porez-ce-placati-i-gastarbajteri/>

Iako frilenserima i dalje nije jasno kako tačno da obračunaju porez na prihod iz inostranstva koji su u obavezi da plate, iz Poreske uprave poručuju da su kazne za dug jasne i kreću se od 5.000 dinara, pa sve do 10 godina zatvora uz novčanu kaznu. To, međutim, nije sve. Prema važećem Zakonu o porezu na dohodak građana, Srbija porez i doprinose za penzijsko i zdravstveno osiguranje može zahtevati ne samo od frilensera, već i od državljana koji rade i žive u inostranstvu, navode iz Udruženja frilensera i preduzetnika Srbije.

Naime, svi državljanin Srbije koji potpadaju pod definiciju rezidenta po pomenutom Zakonu, dužni su da plate porez i doprinose.

Prema članu 7 pomenutog zakona, obveznik poreza na dohodak građana je rezident Republike Srbije, za dohodak ostvaren na teritoriji Republike Srbije i u drugoj državi. Svi državljani Srbije koji potpadaju pod definiciju rezidenta po pomenutom Zakonu, dužni su da plate porez i doprinose.

Rezident Republike, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje:

1) na teritoriji Republike ima prebivalište ili centar poslovnih i životnih interesa, ili

2) na teritoriji Republike, neprekidno ili sa prekidima, boravi 183 ili više dana u periodu od 12 meseci koji počinje ili se završava u odnosnoj poreskoj godini.

To znači da je dovoljno da ispunite jedan od gore navedenih kriterijuma, kako biste po zakonu bili tretirani kao rezident koji mora da plaća porez i doprinose. Na primer, preselili ste se u Nemačku pre deset godina i radili tamo, ali niste odjavili prebivalište iz Srbije. Ili, odlazili na privremen rad u neku zemlju Evropske unije na 90 dana, vraćali se u Srbiju, a onda opet išli na rad. Bez obzira na to što ste platu zaradili u inostranstvu, Srbija vas obavezuje da njoj platite porez i doprinose za PIO i zdravstveni fond, navodi "ufp.rs", ili "Udruženje frilensera i preduzetnika Srbije".

Pomenuto Udruženje dalje navodi visinu poreza.

Porez je 10% poreske osnovice, a doprinos za PIO i zdravstveni fond 25,5%, odnosno 10,3% cele zarade.

Poresku osnovicu dobija se tako što se od plate oduzima mesečna neoporeziva suma. Ta suma iznosi 16 500 dinara (141 evro) tokom 2020. godine (i uvećava se svake godine). To znači da na platu od 1000 evra za porez plaćate 10% od $1000 - 141 = 859$ evra, odnosno 85,9 evra. Ako ste tu platu primili 2019. godine, porez vam je veći zato što je mesečna neoporeziva suma bila manja, ali ćemo u računici koristiti sumu za 2020. pošto je to najpovoljniji račun. Bez obzira na neoporezivu sumu, od zarade od 1000 evra Penzionom fondu plaćate 25,5%, što iznosi 255 evra, a zdravstvenom fondu 103 evra.

Ukupno, Srbija zahteva da joj platite 443,9 evra od 1000 koje ste zaradili van Srbije. Za dvanaest meseci rada van zemlje, vaš dug prema Srbiji penje se na 5326 evra! Ako ste pri tome koristili devizni račun iz banke registrovane u Srbiji da primete tu platu, nalazite se u registru koji je Poreska uprava dobila od tih banaka. Ako ste koristili strani devizni račun, Srbija od stranih banaka može tražiti informacije o računima svojih rezidenata. Namera države Srbije je da naplati porez i doprinose za nekoliko godina unazad sa kamatom, koja iznosi nešto preko 10% godišnje.

Udruženje dalje navodi:

Ako je porez na vašu platu plaćen u drugoj državi, možete biti oslobođeni dela poreza Srbiji. Dva su uslova za to. Prvi je da Srbija sa tom državom ima ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja. Drugi je da vi imate dokaz da je porez za vašu platu već plaćen u inostranstvu.

Na ovaj način se oslobađate dela poreza. Na primer, ako je vaš poslodavac platio u drugoj državi 50 evra na ime poreza, a Srbija potražuje od vas 85,9 evra, onda Srbiji plaćate razliku (35,9 evra).

Šta ako je penziono i zdravstveno osiguranje uplaćeno u inostranstvu?

U zakonu o doprinosima i zakonu o porezu nema pomena o oslobađanju od doprinosa. Dakle, to što ste uplaćivali penziono osiguranje u neki inostrani fond ne oslobađa vas obaveze prema

Srbiji. I dalje ste dužni da platite doprinos za PIO i zdravstveni fond Srbije. Kao poreskom rezidentu, gde god da se nalazite i gde god da radite, Srbija od vas zahteva doprinose. Ukupno 35,8% svake zarade morate platiti Srbiji na to ime. Porez ne morate platiti samo ako je u inostranstvu plaćen veći porez nego što bi bio u Srbiji. Doprinosе morate.

Podsetimo, nakon što je Poreska uprava Srbije objavila da svi koji ostvaruju prihod u inostranstvu radom preko interneta imaju obavezu da tačno izračunaju svoj porez, počele su dodatne muke za predavače stranih jezika, programere, jutjubere i ostale frilensere koji se na ovaj način izdržavaju ili doprinose kućnom budžetu.

Do sada su se na mnogim forumima i sajtovima pojavila objašnjenja kako bi to trebalo da se uradi, nakon kojih su iskršavala i nova upustva i začkoljice.

Sve ovo nije ostavilo zbunjenim samo frilensere, već i pojedine računovođe.

Jedno je međutim ostalo jasno – a to su kazne za neplaćanje poreza koji neki nisu plaćali pet godina.

Iz Poreske uprave su ranije za Nova.rs rekli da su za poreske obaveznike koji ne podnesu prijave i ne izmire svoje obaveze propisane prekršajne kazne po Zakonu o poreskom postupku i poreskoj administraciji, a predviđeno je i krivično delo poreske utaje shodno Krivičnom zakoniku.

“Fizičko lice koje ostvaruje prihode iz inostranstva, a za ostvarene prihode ne podnese Poreskoj upravi poresku prijavu kažnjava se novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara”, poručili su iz Poreske uprave.

Dodaju da, za one koji porez prijave, ali ga ne plate sledi novčana kazna u iznosu od 50 odsto utvrđenog poreza, a ne manja od 5.000 dinara.

Osim toga, Krivičnim zakonikom propisano je i krivično delo poreske utaje.

Alarm: Katastrofalno zagađenje u Beogradu

<https://nova.rs/vesti/drustvo/alarm-katastrofalno-zagadenje-u-beogradu-foto/>

Protekle noći, a i jutros Beograđani su udisali i udišu izuzetno zagađen vazduh - vazduh koji se vidi. Najrazličitije aplikacije za merenje kvaliteta vazduha to potvrđuju, ali nisu neohodne, pošto o zagađenosti svedoče štipanje za grlo i neprijatan miris.

Da je kvalitet vazduha izuzetno loš pokazuje čak i aplikacija Beoeko, koja funkcioniše na osnovu zvaničnih podataka Zavoda za javno zdravlje Beograd. Vazduh u glavnom gradu je u crvenom.

To znači da je vaše zdravlje ugroženo.

Na sajtu Beoeko, dostupna su i sledeća objašnjenja i upozorenja. Šta znači kada je vazduh u crvenom?

Uticao na zdravlje stanovništva:

Zdravstvene tegobe se mogu javiti u celoj populaciji, s tim što se kod osetljivih grupa mogu javiti ozbiljnije zdravstvene tegobe nego u populaciji zdravih osoba.

Osetljive grupe su sledeće: stari, deca, osobe sa oboljenjima srca i pluća.

Preporuke za ponašanje stanovništva:

- Preporuka za osetljive grupe: Izbegavati naporne aktivnosti u spoljašnjoj sredini. Preusmeriti obavljanje aktivnosti u zatvorenom prostoru dok se ne poboljša kvalitet vazduha.
- Preporuka za ostale u populaciji: Skratiti dužinu i smanjiti intenzitet napornih aktivnosti. Praviti češće pauze u svim aktivnostima u spoljašnjoj sredini.

Naporne aktivnosti: aktivnosti u spoljnoj sredini koje su praćene ubrzanim i dubokim disanjem.

Na izuzetnu zagađenost vazduha ukazala je i inicijativa Ne davimo Beograd.

“U Beogradu je večeras izrazito veliko zagađenje vazduha. Većina mernih stanica pokazuje da je kvalitet vazduha opasan. Instalirajte AirCare aplikaciju (možda je već imate) i u komentarima nam na javite kako je kod vas u kraju. Podsećamo na činjenicu da ni Ministarstvo zaštite životne sredine, ni Vladina radna grupa za rešavanje zagađenja vazduha, ni drugi nadležni državni organi nisu preduzeli niti sprovedli nijednu konkretnu meru koja bi vodila smanjenju zagađenja vazduha, već su svi koraci, sprovedeni u ovom domenu, bili namenjeni relativizaciji i umanjenju ovog problema u javnosti”, poručili su iz Ne davimo Beograd.

Ispod ovog posta počele su da nižu fotografije koje pokazuju da nam maske nisu neophodne samo zbog korone – od Borče do Novog Beograda.

Zagađenost ne muči samo Beograđane, pa su na taj problem u svom gradu ukazali i Smederevci i Subotačini.

TANJUG/BLIC

DA LI TO 15 Odsto firmi u Srbiji krije vlasnike? Podatke o stvarnim gazdama najviše duguju strane kompanije

<https://www.blic.rs/biznis/da-li-to-15-odsto-firmi-u-srbiji-krije-vlasnike-podatke-o-stvarnim-gazdama-najvise/9c6mxhx>

Više od 140.000 registrovanih subjekata je do sada elektronski evidentiralo svoje podatke u Centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika, objavljeno je danas na sajtu Agencije za privredne registre.

Evidentiranje stvarnih vlasnika je trajna obaveza registrovanih subjekata, a APR navodi da je trenutno više od 85 odsto registrovanih subjekata, na koje se primenjuje Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika, ispunilo zakonsku obavezu.

U najvećem procentu su ovu obavezu ispunile zadužbine (94 odsto), akcionarska društva (93 odsto), društva sa ograničenom odgovornošću (88,50 odsto) i ustanove (83,50 odsto).

Podatke o stvarnim vlasnicima su u najmanjem procentu do sada evidentirala predstavništva stranih pravnih lica (30 odsto), predstavništva stranih zadužbina (50 odsto), predstavništva stranih udruženja (54 odsto) i otvorena akcionarska društva (58 odsto).

APR podseća da podatke o stvarnim vlasnicima treba da evidentiraju tek osnovani i oni registrovani subjekti koji promene vlasničku strukturu, članove organa, ili registruju neku drugu promenu na osnovu koje steknu svojstvo stvarnog vlasnika.

Centralna evidencija stvarnih vlasnika se vodi u elektronskom obliku, a obveznici joj pristupaju preko internet stranice APR-a.

Istovremeno sa evidentiranjem, Agencija na svojoj internet strani objavljuje podatke u okviru Centralne evidencije stvarnih vlasnika.

Registrovani subjekti dužni su da čuvaju odgovarajuće, tačne i ažurne podatke i dokumenta na osnovu kojih su odredili stvarne vlasnike u periodu od deset godina od dana evidentiranja podataka u Centralnoj evidenciji.

APR je dužna da omogući elektronsku razmenu podataka sa državnim organima i Narodnom bankom Srbije, radi sprovođenja nadzora i kontrole evidentiranja stvarnih vlasnika.

U saopštenju se podseća da su krajem 2019. godine usvojene poslednje izmene i dopune Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma iz 2017. godine.

U taj zakon su implementirani međunarodni standardi utvrđeni Direktivom (EU) 2018/843 Evropskog parlamenta i Saveta od 30. maja 2018. godine (takozvana Peta Direktiva), radi unapređenja postojećeg sistema otkrivanja i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

The logo for 'Danas' is displayed in a large, bold, blue, sans-serif font. The letters are thick and closely spaced, with a slight shadow effect behind them, giving it a three-dimensional appearance. The word 'Danas' is centered horizontally on the page.

Na potrošnju utiču visina prihoda, kulturne navike i geografsko područje

Na šta najviše troše novac domaćinstva u EU?

<https://www.danas.rs/drustvo/na-sta-najvise-trose-novac-domacinstva-u-eu/>

U 2019. godini gotovo četvrtina (23,5 odsto) izdataka za potrošnju domaćinstava u Evropskoj uniji bila je usmerena na izmirivanje računa za stan, vodu, električnu energiju, gas i druga goriva.

Prema podacima Eurostata, na ove stavke, građani EU troše znatno više nego na transport (oko 13 odsto), hranu i bezalkoholna pića (13 odsto), ali i više nego na restorane i hotele, kao i rekreaciju i kulturu (oba oko devet odsto).

Domaćinstva imaju različitu visinu potrošnje u zavisnosti od visine prihoda, kulturnih navika ili geografskog područja.

Preostala potrošnja domaćinstva raspoređena je za izmirivanje troškova za nameštaj i opreme za kuću (5,5 odsto), odeće i obuće (4,6 odsto), za zdravstvene usluge (4,4 odsto), alkohol, duvan i opojne droge (četiri odsto), za komunikacije (2,4 odsto), obrazovanje (0,9 odsto) i ostalo (oko 11 odsto).

Ove stavke zajedno, predstavljaju oko trećinu (33 odsto), ukupnih rashoda u 2019. godini, pokazuju podaci Eurostata.

Nemačka se ZATVARA i to na duže, a posledice ćemo osetiti i u SRBIJI: Naš najveći partner već danima niže loše vesti, a za nas su ključne ove DVE OPASNOSTI

<https://www.blic.rs/biznis/nemacka-se-zatvara-i-to-na-duze-a-posledice-cemo-osestiti-i-u-srbiji-nas-najveci/n5tfpeb>

Na tešku, i zdravstvenu i ekonomsku situaciju u Nemačkoj, zvaničnici upozoravaju već neko vreme, a da borba postoji i tek predstoji jasno je i iz najnovijih mera koje su već sada produžene na januar.

Stanje u nemačkoj ekonomiji, u najkraćem, dobro opisuje podatak da je 28 odsto tamošnjih privatnih firmi koristilo državnu pomoć u novembru. Mesec dana ranije bilo ih je 24 procenta, i takav rast za tako kratko vreme, tvrde upućeni, nikako nije za zanemariti. Loša vest je istovremeno i da će Nemačka obustaviti pomoć u u sadašnjem obimu prema malim preduzetnicima. Domaći ekonomisti tvrde da podaci iz Nemačke brinu i Srbiju, i to s razlogom.

Još od početka pandemije konstantno se isticalo da će okolnosti u najvećim evropskim ekonomijama uticati na razvoj situacije i u Srbiji, a imajući u vidu da su upravo te zemlje naši najveći ekonomski partneri.

Da praktično najviše ekonomski zavisimo od Nemačke pokazuju i podaci o rastu izvoza robe iz Srbije u tu državu, koji je prošle godine povećan za 184 miliona evra i dostigao 1,7 milijardi evra.

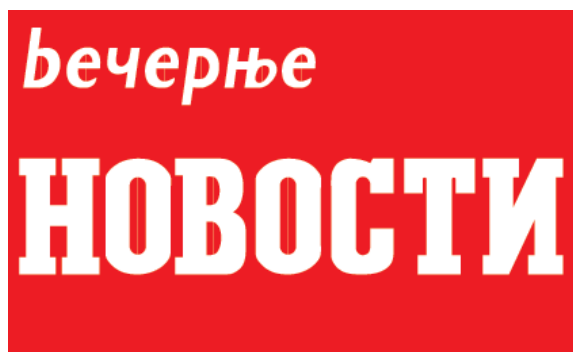
Pored toga što izvoz Srbije u Nemačku čini oko 12 odsto ukupnog izvoza, koliko su dve ekonomije povezane govori i podatak da nemačke kompanije u Srbiji, njih oko 400, zapošljavaju oko 60.000 ljudi. Prema rečima predsednika Privredne komore Srbije, Marka Čadeža, i ta brojka je sigurno duplo veća, jer postoje srpske firme koje dostavljaju robu tim preduzećima.

Teška situacija u Nemačkoj najočiglednije na dva načina može da se odrazi na Srbiju, kako je to objasnio profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Ljubodrag Savić.

"Ako nemačke kompanije koje posluju u Srbiji budu imale problema u matičnim fabrikama, zbog vanrednog stanja, smanjene proizvodnje ili privremenog zaustavljanja, biće smanjene i potrebe za proizvodnjom i kod njihovih srpskih partnera i kooperanata", kazao je Savić.

A, to posledično znači udar i na radnike, i na plate, i na standard, i opet u krug - udar na potrošnju i proizvodnju...

rugi problem odnosi se na srpski izvoz, koji će očekivano biti manji, imajući u vidu i smanjeenu potrošnju i proizvodnju u Nemačkoj, kao i otežanu transportnu komunikaciju. Savić navodi da svakako neće sve stati, ali da manji izvoz može da bude posledica teškoća prilikom prelaska granica, otežanog saobraćaja i svega ostalog što povlači "zaključavanje". Ipak, smatra da je "nešto naučeno" iz prvog talasa te da će šteta biti manja nego u martu, na početku pandemije.

PLJUŠTE TUŽBE PROTIV BANAKA: Gube sporove zbog nezakonite obrade troškova kredita, ali ne odustaju

<https://www.novosti.rs/vesti/ekonomija/940743/pljuste-tuzbe-protiv-banaka-gube-sporove-zbog-nezakonite-obrade-troskova-kredita-ali-odustaju>

SVE veći broj tužbi građana protiv banaka, najčešće zbog nezakonitog obračuna troškova kredita, bukvalno preta da blokira rad sudova, a ostala ročišta se zbog toga zakazuju za 2022. godinu, potvrdila je za "Novosti" novosadski sudija Ivana Josifović, predsednik Upravnog odbora Udruženja sudija i tužilaca.

- U rukama sam imala kopiju jednog zapisnika iz Trećeg osnovnog suda u Beogradu, gde je sudija ročište morao da zakaže za 13. april 2022, jer ima više od 2.000 predmeta u radu - kaže Josifovićeva. - Oglase za zastupanje onih koji tuže banke imate na autobuskim stajalištima i banderama. Priliv tužbi je toliki da sudovi ne stižu da se bave ostalim predmetima iz građanske materije. Samo za jedan dan u Osnovni sud u Novom Sadu stiglo je 1.500 tužbi protiv banaka, pa su angažovani upisničari iz građanske i krivične materije da pomognu da se predmeti formiraju i zavedu.

Najopterećeniji su Prvi i Treći osnovni sud u Beogradu. Prema podacima koje nam je dostavila Bojana Stanković, pi-ar Prvog osnovnog suda, samo od početka ove godine do 20. novembra primljeno je 39.030 parničnih predmeta u kojima se kao stranka pojavljuje banka.

- U više od 99 odsto slučajeva banka je u svojstvu tuženog, i to po osnovama spora "neosnovano bogaćenje" i "utvrđenje". Pomenutih 39.030 predmeta čini 76,17 odsto ukupno primljenih predmeta u "P" upisniku ove godine. Podeljeno sa trenutnim brojem postupajućih sudija u parnici, svako od njih je u proseku primio po 89,45 predmeta u kojima je stranka banka - kaže Stankovićeva.

MANJAK SUDIJA

DA bi se smanjila opterećenost sudija zbog priliva tzv. masovnih sporova, odnosno repetitivnih, kako ih u sudu zovu, neophodan je veći broj sudija. Sistemu u svakom trenutku fali oko 200 njih. Takođe, kako primećuje Snežana Bjelogrić, Beograd bi trebalo da ima više sudova od postojećeg broja, jer je teško efikasno upravljati sudom sa ogromnim brojem zaposlenih.

U Trećem osnovnom sudu, kako kažu, nemaju tako precizne podatke, ali potvrđuju da su od početka godine zavedena 43.922 parnična predmeta, a parnične sudije prosečno u radu imaju po 2.000 "P" predmeta! Tokom septembra i oktobra prosečno su ih primile po 250.

- Sudska praksa je u ovim slučajevima iskristalisana i sve instance su potvrdile da banke nisu imale pravo da obrađuju troškove kredita. Iskristalisana je sve do Vrhovnog kasacionog suda, koji odbacuje zahteve za reviziju postupka, koje podnose banke. Uprkos tome, one sudsku praksu ne prihvataju. Zato smo pozvali državu da formira radnu grupu, i nađe način da zaštiti sudski sistem, zbog građana, kojima će, usled preopterećenosti sudova, biti ugroženo pravo na suđenje u razumnom roku, pa će onda tužiti državu - kaže Josifovićeva.

PROMENA NADLEŽNOSTI

JEDNO od rešenja moglo bi da bude, slažu se naše sagovornice, da za ova suđenja budu nadležni sudovi prema mestu prebivališta ili boravišta tužitelja, a ne tuženog, tj. banke. Tako se ne bi svi predmeti slili u Beograd i Novi Sad. Takođe, pomogla bi i deložacija predmeta na sudove u unutrašnjosti.

Sa ovim se slažu i u Društvu sudija, čiji predsednik Snežana Bjelogrić napominje da su više puta otvarali temu preopterećenosti sudija i pozvali državu da reaguje.

- Beogradski sudovi su najopterećeniji, što je Vlada i prepoznala u Nacionalnoj strategiji reforme pravosuđa. Ogroman broj starih predmeta čeka dok se rešavaju sporovi protiv banaka. Tačno je da se ročišta zakazuju za 2022, zamislite kada će onda tek biti presuđeni?! Rešenje bi moglo da bude u izmeni Zakona o uređenju sudova i izmeni nadležnosti, promeni mreže sudova i izmenama Zakona o parničnom postupku - kaže Bjelogrićeva.

RAVNOPRAVNOST IDE UNAZAD: Zaposlene žene ponele teret tokom pandemije korone

<https://www.novosti.rs/vesti/drustvo/940754/ravnopravnost-ide-unazad-zaposlene-zene-ponele-teret-tokom-pandemije-korone>

NAČIN na koji mnoge žene žive i rade drastično se promenio od pojave pandemije COVID-19. Prema istraživanju koje je objavio Deloitte Global, skoro 82% ispitanih žena izjavilo je da je pandemija negativno uticala na njihove živote, i skoro 70% onih koje su iskusile negativan uticaj su zabrinute zbog mogućnosti napredovanja u karijeri.

Deloitte-ovo istraživanje, kojim je anketirano oko 400 zaposlenih žena širom sveta, otkriva uticaj pandemije na ravnotežu između posla i privatnog života, kao i na opšte zdravlje i stanje zaposlenih. Istraživanje ukazuje na to kako bi pandemija mogla ugroziti napredak koji je postignut poslednjih godina u oblasti rodne ravnopravnosti na radnom mestu. Istovremeno, istraživanje otkriva koje aktivnosti kompanije mogu da sprovedu kako bi podržale kontinuirani uspeh i napredak zaposlenih žena.

Postoji nekoliko oblasti u kojima bi poslodavci trebalo da preduzmu određene mere - od kreiranja fleksibilnog radnog okruženja do suzbijanja mikro-agresije na radnom mestu.

- Od pojave pandemije COVID-19, svi smo morali da prilagodimo i promenimo uobičajen način života. Međutim, žene su pogođene na više nivoa, jer se suočavaju sa ogromnim izazovima, pa često moraju da preuzmu dodatne obaveze kod kuće, a nastavljaju da žongliraju i na polju karijere - kaže Aleksandra Petrović, direktorka u Deloitte-ovom Sektoru za finansijski konsalting i liderka SheXO inicijative u Srbiji. - Nalazimo se na prelomnoj tački. Bez obzira na kraj pandemije koji se trenutno ne nazire, kompanije moraju da odgovore na poziv i podrže zaposlene žene i obezbede im mogućnost napredovanja na ličnom i profesionalnom planu - ili će se ekonomija i društvo u celini suočiti sa dugotrajnim negativnim posledicama.

Ispitanice koje su iskusile promene u svojoj svakodnevici kao posledicu pandemije, ukazale su da sada imaju više obaveza oko kućnih poslova (65%), a trećina je rekla da su na poslu takođe opterećenije usled pojave pandemije. One koje su navele negativne uticaje kao rezultat promena u svakodnevnim aktivnostima, kao glavne negativne posledice navode: uticaj na fizičko stanje (40%); nemogućnost usklađivanja radnih i životnih obaveza (40%); i uticaj na mentalno stanje (39%).

One ispitanice koje kod kuće brinu o detetu ili nekom drugom članu porodice, suočavaju se sa posebnim izazovima, pa se kod 75% žena znatno promenila situacija jer su im se obaveze utrostručile, sa 17% pre pandemije na 48% u vreme istraživanja.

Štaviše, većina žena sa decom prijavila je dodatne obaveze u vezi sa brigom o deci (58%) i odgovornosti za obrazovanje/nastavu kod kuće (53%).

Sa druge strane, više žena koje nemaju obavezu brige o deci osećaju potrebu da budu uvek dostupne na poslu (53%) više od onih koji imaju tu vrstu obaveze (44%), što se pretvara u različite tipove izazivača stresa uključujući i to da su žene koje nemaju obavezu brige o drugim licima više opterećene od onih koje imaju (58% u odnosu na 41%).

Mnoge žene vide uticaj pandemije kao pretnju svojoj karijeri

Mnoge žene su prilagodile svoj svakodnevni život situaciji, ali su zabrinute zbog uticaja koji bi pandemija mogla da ima na njihov napredak u karijeri, i kratkoročno i dugoročno.

Iako velika većina anketiranih žena vidi mogućnost napredovanja u karijeri tokom sledeće godine na neki način (npr. unapređenjem ili povećanjem plate, promenom pozicije, ili dobijanjem više odgovornosti), 60% se pita da li uopšte žele da napreduju kada razmotre šta to sve podrazumeva. Na primer, 23% ispitanica koje smatraju da bi trebalo uvek da budu na raspolaganju kada je u pitanju posao, plaše se da će na kraju morati da biraju između privatnih obaveza i karijere, i 10% iste grupe smatraju da će možda morati da razmotre pauzu u karijeri ili napuste posao.

PRIVREDA STRAHUJE OD NOVIH DAŽBINA: Preduzeća sa zebnjom čekaju krojenje lokalnih budžeta, koji su pod pritiskom zbog pandemije

<https://www.novosti.rs/vesti/ekonomija/940463/privreda-strahuje-novih-dazbina-preduzeca-zebnjom-cekaju-krojenje-lokalnih-budzeta-koji-pod-pritiskom-zbog-pandemije>

PRIVREDNICI strahuju da će im lokalne samouprave od sledeće godine povećati porez na imovinu i druge parafiskalne namete, što bi dodatno otežalo njihovo poslovanje.

Problem je što su kase gradova i opština pod velikim pritiskom, jer su u martu dobile nalog da moraju da smanje izdatke za 20 odsto. Ako takvo ograničenje ostane i u narednoj godini, manji priliv od države mogle bi da nadomeste kroz povećanje dažbina firmama.

Ovo, u razgovoru za "Novosti", kaže Dragoljub Rajić, koordinator Mreže za poslovnu podršku, ističući da će se to znati do kraja godine, kada budu definisani lokalni budžeti.

S druge strane, ekonomista Ivan Nikolić smatra da ukoliko takva namera i postoji, neće moći da se realizuje zbog problema u kojima se privreda nalazi. Čelnici nekoliko većih lokalnih samouprava reportere našeg lista uveravaju da ne planiraju ni poskupljenje postojećih, niti bilo kakve nove namete.

Rajić naglašava da je u toku ove godine bilo dosta pozitivnih primera iz gradova i opština koji su odložili naplatu različitih naknada i zakupa poslovnog prostora, ali da zbog kresanja budžeta imaju veliki problem da obezbede finansiranje. Menadžeri kompanija, koje su članice Mreže, imaju informacije iz pojedinih lokalnih samouprava da će neke dažbine morati da se povećaju.

- Problem je što firme za istu namenu plaćaju po dve-tri različite naknade, jednu republici, drugu lokalnoj samoupravi, treću nekom fondu koji skuplja novac, na primer, za reciklažu - objašnjava Rajić. - U toku ove godine su već uvedene neke dažbine kroz komunalne usluge. Kompanije u nekim opštinama se žale da su sada dobile novu naknadu, koja se zove protivpožarno održavanje. To im ide kroz komunalne usluge, iako to već plaćaju odvojeno, jer imaju ugovore sa firmama za zaštitu od požara.

BLIZU 600 DAŽBINA

KOMPANIJE plaćaju oko 590 parafiskalnih nameta, a ima čitav niz nerešenih pitanja u vezi sa kriterijumima na osnovu kojih se određuju i zašto se uvode - ističe Dragoljub Rajić i dodaje da je potrebno napraviti registar ovih dažbina da bi se znalo kakve su obaveze privrednika.

On podseća da je ove godine uvedena i ekološka taksa, a mnoga preduzeća izdvajaju za ekološku zaštitu preko komunalnih usluga. Samo porez na imovinu, kako ističe, predstavlja sve teže opterećenje i privrednici se plaše da će ponovo biti povećan, kao što je bilo i u prethodnim kriznim situacijama.

Nikolić ima suprotno mišljenje.

On ističe da nisu najavljeni nikakvi novi nameti ili povećanje nekih poreskih oblika:

- S obzirom na probleme u kojima se privreda nalazi, sumnjam da će lokalne samouprave uspeti da je realizuju, jer im je za to potrebna saglasnost Ministarstva finansija ili Vlade.